

Minden cseppje kincs

Hogyan csökkenthetjük vízfogyasztásunkat?

Ivóvíz és víztakarékosság

A Földön a víz igen nagy mennyiségben van jelen. Ha egyenletesen volna elosztva, a Föld felszínén mintegy 2700 méter vastag burkot lehetne belőle képezni. Ebből úgy tűnhet, hogy a vízkészletek kimeríthetetlenek, holott valójában a Föld ivóvíz- és iparivíz-készletei végesek. A Föld vízkészletének jelentős része, mintegy 97%-a a tengerekben és óceánokban van jelen, amely magas sótartalma miatt közvetlenül nem alkalmas sem ivóvíz-, sem iparivíz-felhasználásra, még mezőgazdasági célokra sem. A fennmaradó 2-3% ugyan édesvíz, amelynek azonban nagy része jég formájában található meg. Közvetlen ivóvíz-kitermelésre a Földön föllelhető összes víznek alig 0,3%-a alkalmas, és ebben a mennyiségben már benne vannak a kitermelhető felszíni vizek, a folyók, a tavak édesvizei, de még a felső rétegvizek is.

A lakosság életmódjának nagymértékű változása magával hozta a vízigény gyors ütemű növekedését is. Az embernek naponta átlagban 1,5-3,0 liter vízre van szüksége a szervezetében lezajló anyagcsere-folyamatokhoz. Természetesen ennél lényegesen nagyobb a napi vízfogyasztás, amely jelenleg egy európai embernél 150-300 liter vizet tesz ki. Egyes becslések szerint a fejlett ipari országok jelenleg 2-3-szor annyi vizet használnak, mint amennyit a természetes vízkörforgás biztosít. Emiatt fokozódó mértékben hasznosítják a rétegvíz-tartalékokat, ami a talajvíz szintjének nem kívánatos csökkenésével jár, de egyre nagyobb mértékben kell a vízhiányt szennyezett felszíni vizek költséges tisztításával is fedezni. Egyes területeken már jelenleg is (pl. Kuvait), de a jövőben szélesebb körűen szükséges a tengervíz sómentesítésében rejlő, ma még nagyon költséges lehetőségek kihasználása is.

Magyarország a vízben szegény országok közé tartozik, miután a természetes körforgásban nagyjából 600 m³/fő/év csapadék jut az ország területére. További gond a csapadék szélsőséges eloszlása. Egyre több az aszályos időszak, és egyre jellemzőbb a ritka, de nagy intenzitású csapadék - lokálisan akár 20-50 mm/óra

Az ország felszíni vízkészletének több mint 90 %-a külföldről származik, vízfolyásaink alvízi jellegűek, így folyóink vízminőségét és mennyiségét sincs módunk szabályozni. Vízkészleteink egyelőre képesek fedezni az ország vízigényét, viszont problémát jelent, hogy míg a vízkészletek 85 százaléka a Duna és 15 százaléka a Tisza vízrendszeréhez kötődik, addig a felhasználásban az igények 59 százaléka kötődik a Duna és 41 százaléka a Tisza vízrendszeréhez, így különösen aszályos időszakokban a Tisza térségében vízellátási gondok jelentkezhetnek.

Általános tanácsok

- A csöpögő csapokat javíttassuk meg!
- Csapot soha ne folyassunk feleslegesen (fogmosáskor, borotválkozáskor sem)!
- Az egykaros keverőcsap gazdaságosabb, mintha a hagyományos hideg-meleg csapokkal addig folytatjuk a vizet, míg nem sikerül a megfelelő hőmérsékletű keveréket beállítani.
- Ellenőrizzük évente többször a vízvezetékrendszert! Minden csapot gondosan zárjunk el, majd nézzük meg, nem csöpög-e valamelyik csap, illetve nem szivárog-e a WC-tartály. Ezután nézzük meg fővízmérőt! Tökéletes zárás esetén a vízmérő mutatójának mozdulatlanul kell állnia. Ha a vízmérő piros mutatója, illetve számjelzéses mérőnél a fekete csillagkerék továbbra is forog, akkor biztos, hogy a vezeték valahol szivárog.
- Kerti csapokat, hétvégi házakat télre víztelenítsük: zárjuk el az általában a vízóra közelében levő főcsapot, és nyissuk ki az épület összes többi csapját! Ha a vízvezeték-hálózatban a víz mégis megfagyana, azonnal szakemberhez kell fordulni, mert a kiolvasztást és a szakszerű helyreállítást csak ő végezheti el! A fővízmérő védelmére az esetleg hiányzó aknafedő lapot pótolni kell! Célszerű a vízmérő, illetve a csövek fagyvédelméről - külön hőszigeteléssel - gondoskodni.
- Ha valahol csőtörést, vízszivárgást látunk, minél gyorsabban jelentsük be, hogy a szerelők meg tudják javítani!
- Főként hosszú távon ugyancsak jelentős vízmennyiség és költség spórolható meg az energiatakarékos háztartási gépekkel vagy az ésszerű mosási, mosogatási szokásokkal, vagy éppen azzal, ha az ízletes dinnyét nem hideg folyóvízben, hanem hűtőszekrényben hűtjük.
- Ha kevesebb vizet használunk, kevesebb energiára lesz szükség a vízellátó rendszer működtetéséhez, a kevesebb energia pedig, kisebb környezet-használatot jelent. Ugyanez igaz a szennyvízcsatornára is.

Konyha

- A feltétlenül ajánlatos a többmedencés és esetleg több vízvételési helyű vizesblokk kialakítása. A legkisebb egy-két személyes háztartásban is vízmegtakarítást jelent, ha kétmedencés a konyhai mosogató. Célszerű a mosogatóra váró edényeket előáztatni állóvízben, de mindig alakítsuk ki a kétfázisú mosogatót (mosogató és öblítés) feltételeit!

- Mosogatósnál az edények tisztára mosásához ne használjon folyóvizet, csak az öblítéshez!

- A főzéshez felhasználandó alapanyagok (főleg zöldségek) tisztogatását is állóvízben célszerű kezdeni. Ha a tisztítás befejező fázisát folyó vízben kívánjuk megoldani, akkor a csap feltétlenül levegőztető csapvéggel legyen felszerelve, vagy használjunk a kézi zuhanyhoz hasonló víztakarékos öblítőfejet!

- Ha mosogatógépet használunk, várjuk meg, míg összegyűlik annyi edény, hogy tele legyen a gép! Félig telt gépet pazarlás működtetni.

- A felhasznált vízmennyiség csökkentése érdekében zuhanyra és a kézmosó csapra érdemes víztakarékos rózsát szerelni. Ezek a vízhez levegőt kevernek, és így kevesebb víz is elég például egy kézmosáshoz.

- Fürdés helyett zuhanyozzunk!

- Az úszóbólyás WC-tartályok úszója állítható úgy is, hogy kevesebb vizet fogyasszon egy-egy lehúzás. Ennél jobban ajánlható a víztakarékos WC-tartály. Ez lehet kétállású, ahol beállítható, hogy milyen intenzitású öblítést igénylünk; vagy lehet olyan, amelynél az öblítés időtartama attól függ, hogy milyen hosszú ideig működtetjük a tartályt (meddig húzzuk a láncot).

- Fogmosás közben folyóvíz helyett használjon poharat!

- A mosógépet csak akkor kapcsoljuk be, ha ruhával teli! Negyedig-félig rakva pazarlás beindítani.

- A kézi zuhanyra is érdemes víztakarékos rózsát, zuhanyváltót és áramláskorlátozót szerelni. Ezekkel a zuhanyzáshoz felhasznált víz mennyisége jelentősen csökkenthető anélkül, hogy a zuhanyozás vagy kézmosás komfortérzete romlana.

Fürdő

Kert

- Ha lehet, gyűjtsük össze az esővizet, és használjuk öntözésre! Ezzel nem csak vizet spórolunk, hanem a virágoknak is jót teszünk.

- Fontos a csapadékvíz megtartása - minél kevesebb esővizet vezessünk el, tartsuk helyben, használjunk vízáteresztő burkolatokat!

- Öntözzünk reggel vagy este (főleg a meleg nyári napokban), mert akkor kisebb a párolgás! Az esti öntözés még jobb is, hiszen több ideje van a víznek beszivárogni, s kevesebb párolog el.

- Az ágyásokat, a fák földtányérjait, növények közti szabad területeket mulcsozzuk, azaz takarjuk (pl.: avar, faforgács)! Az így létrejött talajtakarónak köszönhetően ritkábban nő a gyom, a talaj kevesebbet párologtat, így kevesebb locsolásra lesz szükség.

- Építsünk ki csepegtető öntözőrendszert, így hatékonyabbá válik az öntözés!

- Kisebb kerteket, balkonokat vagy a nagyobb kertek egyes részeit beültethetjük szárazságtűrő, pozsgás, sziklakerti növényekkel - ezek kevesebb vizet igényelnek.

Hasznos honlapok: www.viztakarekossag.hu
www.reflexegyesulet.hu www.kothalo.hu

Írta: Trombitás Gábor

Grafika és szerkesztés: Reflex Környezetvédő Egyesület

Kiadja: Reflex Környezetvédő Egyesület

Nyomda: Palatia Nyomda, Győr

Készült a Földművelésügyi Minisztérium Zöld Forrás program támogatásával.

